

_Περί χώρων απόρριψης και αστικά οξύμωρα

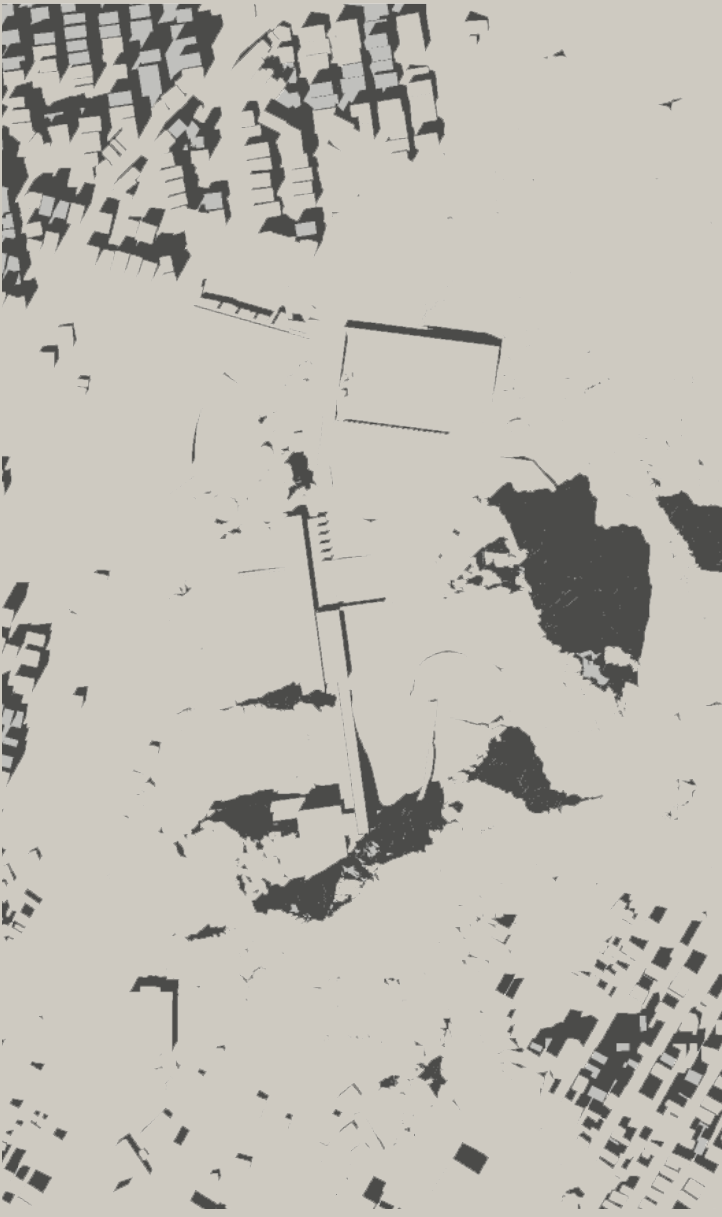
Αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις για Πολιτιστικές και Ερευνητικές χρήσεις στα πρώην Λατομεία και Ασβεστοποιία Κορυδαλλού

Διπλωματική Εργασία

Επιμέλεια: Γ. Τσιορολής
Επιβλέπων: Καθηγητής Ν. Σκουτέλης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στην ανάδειξη των πρώην Λατομείων και Ασβεστοποιών Κορυδαλλού που βρίσκονται στο βόρειο άκρο του Δήμου Κορυδαλλού και της Περιφέρειας Πειραιά. Προϋπόθεση αποτελεί η απομάκρυνση όλων των βιομηχανικών εγκαταστάσεων που παραμένουν ακόμη στα λατομεία, καθώς συνεχίζουν να υποβαθμίζουν την οικιστική περιοχή. Η μελέτη παράλληλα στοχεύει στην ανάδειξη της αίσθησης του κατακερματισμένου τοπίου, με σκοπό την ενίσχυση της σχέσης του θεατή με τη μνήμη από τα ίχνη και τη μορφή που απέκτησε το τοπίο στην πάροδο του χρόνου. Ταυτόχρονα, προτείνεται η ένταξη πολιτιστικών και ερευνητικών χρήσεων ως προς την ανάπτυξη της κοινωνικά περίπλοκης σχέσης της περιοχής με την υπόλοιπη αθηναϊκή μητρόπολη. Συγκεκριμένα, επιλέγονται χρήσεις που συνδέονται με σύγχρονα εργαστήρια τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, όπως επίσης πολιτιστικά κτήρια, πάρκα και αθλητικές εγκαταστάσεις για τους φοιτητές και την τοπική κοινότητα. Αφαίρεση, σχεδιασμός, φύτευση και οικειοποίηση, αποτελούν το περιεχόμενο ανάπτυξης του συγκεκριμένου τοπίου, καθώς θεωρείται αδύνατη η πρόσβαση μέχρι στιγμής στον χώρο.

Χαρακτηριστική όψη δυτικής πλευράς του λαξευμένου τοπίου, σε σχέση με την κύρια οδό (Ποταμού).

Θέαση του νότιο-δυτικού τμήματος της περιοχής, με το λιμάνι Πειραιά.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΟΡΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ

Κατά τον εικοστό αιώνα, παρατηρήθηκε η οικοδόμηση πολλών προαστίων του Πειραιά στους πρόποδες του όρους Αιγάλεω. Η διαδικασία συνοδεύτηκε από πολλές καταπατήσεις του φυσικού περιβάλλοντος και σημαντική οικολογική καταστροφή. Τα προάστια που επηρέαστηκαν περιλαμβάνουν το Πέραμα, το Κερατσίνι, τη Νίκαια, τον Κορυδαλλό και αργότερα την Αγία Βαρβάρα, το Χαϊδάρι και τον δήμο Αιγάλεω.

Ένα από τα πιο προσβάσιμα σημεία του όρους που προσφέρει ιδιαίτερη θέα στο λεκανοπέδιο της Αττικής, βρίσκεται στα όρια του οικισμού του Άνω Κορυδαλλού. Απέναντι δηλαδή από το τμήμα των πρώην λατομείων, καθώς πολλοί χωματόδρομοι διασχίζουν τα μικρά οροπέδια και τις λαγκάδες του όρους, το οποίο αποτελείται κυρίως από ασβεστολιθικά πετρώματα.

Επιπλέον, το βραχώδες τοπίο, σε συνδυασμό με την ανεξέλεγκτη βόσκηση και την ανθρώπινη δραστηριότητα, δυσχέρανε την αναγέννηση του δάσους, και σήμερα τα δάση υπάρχουν μόνο στη βόρεια και βορειοανατολική πλευρά του όρους.

ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Το 1931, ο Κορυδαλλός υπάγεται διοικητικά στον Πειραιά. Αργότερα, το 1944, αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητος δήμος, με πληθυσμό να ξεπερνάει τους 10.000 κατοίκους. Τόσο προπολεμικά όσο και μεταπολεμικά, διατηρούσε το χαρακτηριστικό της χαμηλής πυκνότητας κατοίκησης, με έντονη παρουσία του φυσικού περιβάλλοντος, καθιστώντας τον κατάλληλο για αποκεντρωμένα έργα υποδομής.

Έπειτα, τη δεκαετία του 1960, οι νότιες πλευρές του όρους - από το Πέραμα μέχρι τον Κορυδαλλό - υπέστησαν πίεση για οικιστική ανάπτυξη, ιδίως μέσα στα επόμενα χρόνια.

Στην πορεία, η εξέλιξη της βιομηχανικής και κοινωνικής δομής της περιοχής είχε σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη του δήμου. Αρκετές βιομηχανικές εγκαταστάσεις εγκαθίστανται στην ανατολική πλευρά του, ενώ ταυτόχρονα με την ανέγερση των κτηρίων των φυλακών, κτίζονται και οι πρώτες πολυκατοικίες, προκειμένου να στεγαστεί ο αυξανόμενος πληθυσμός του.

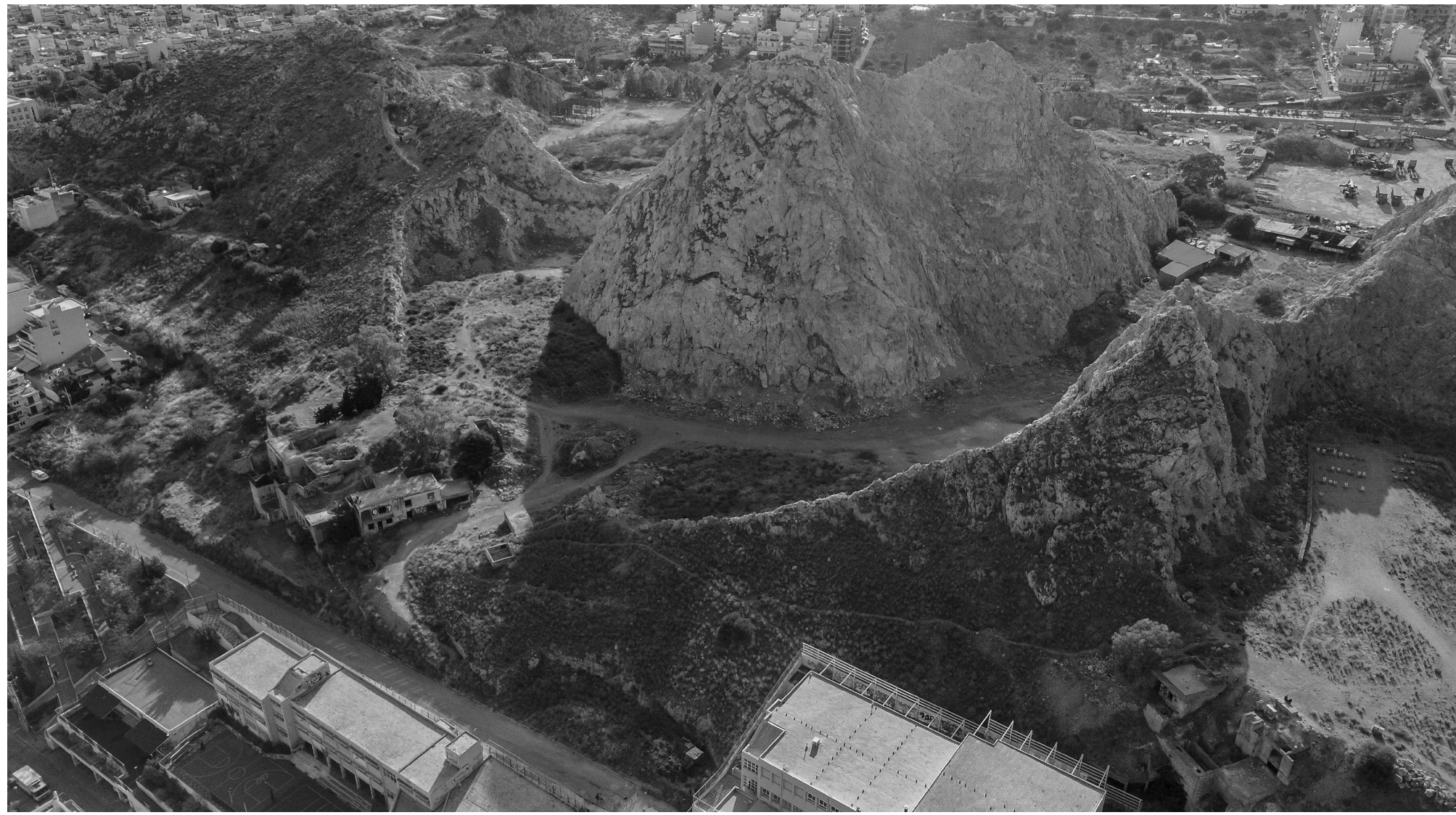
Στο Σχιστό Κορυδαλλού, τη βορειότερη συνοικία του Δήμου όπου ανήκει και η περιοχή μελέτης, οι πρώτες κατοικίες κατασκευάστηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, κυρίως από νησιώτες του Αιγαίου, και τη μεσαία τάξη από το 1974 και μετά, καθώς έπαιξε ρόλο η σταδιακή λήξη των εκρήξεων και η παύση της λειτουργίας του λατομείου.

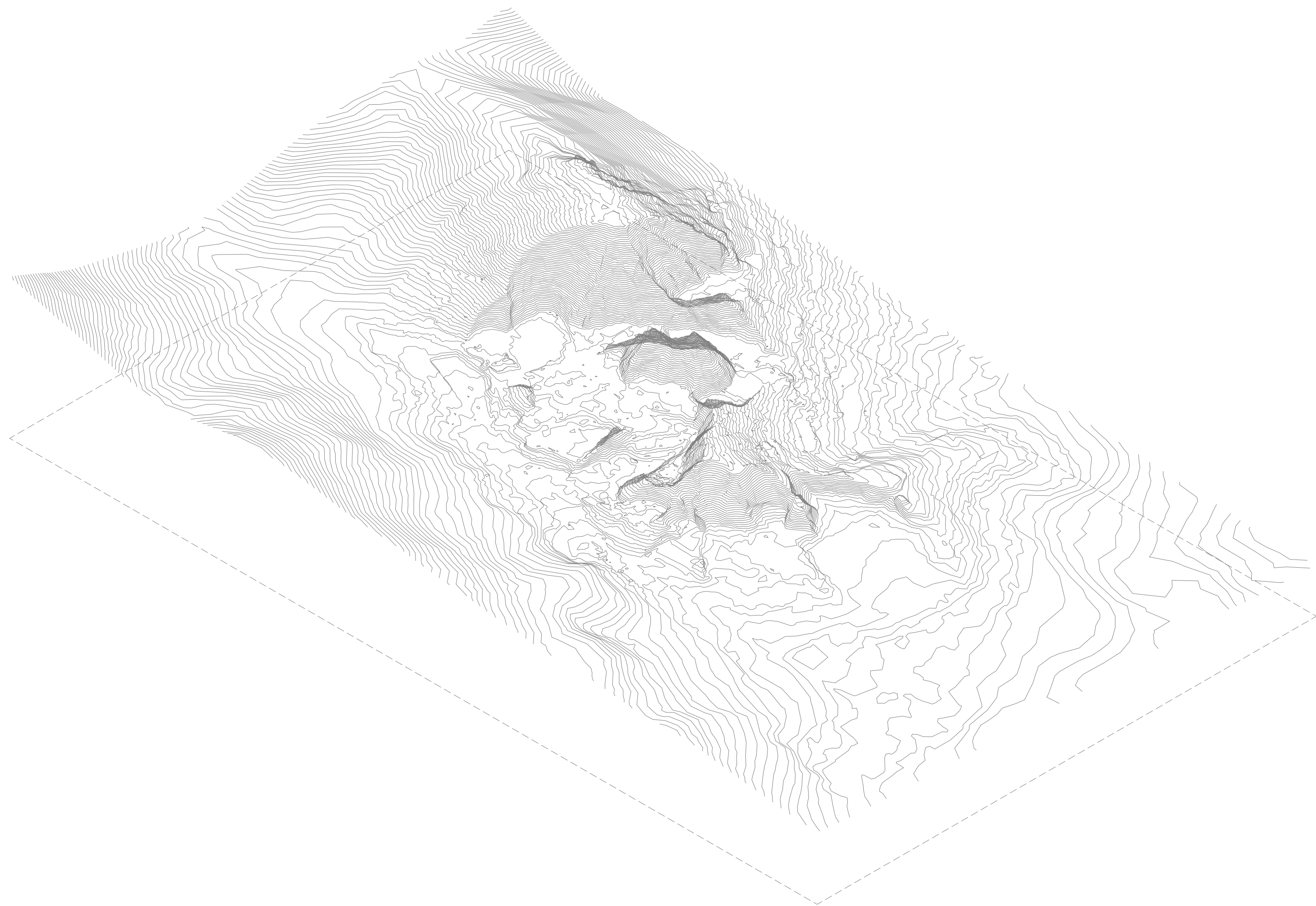
Σήμερα, ο οικιστικός ιστός έχει καταλάβει μεγάλο μέρος περιμετρικά των λατομείων - κυρίως βόρεια - ενώ παραμένουν ορισμένες βιομηχανικές δράσεις και εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις, δημιουργώντας την εντύπωση ενός παράδοξου τοπίου που συγκρούεται με τον αστικό ιστό.

Χάρτης - τοποθεσία περιοχής μελέτης στα όρια του Πειραιά.

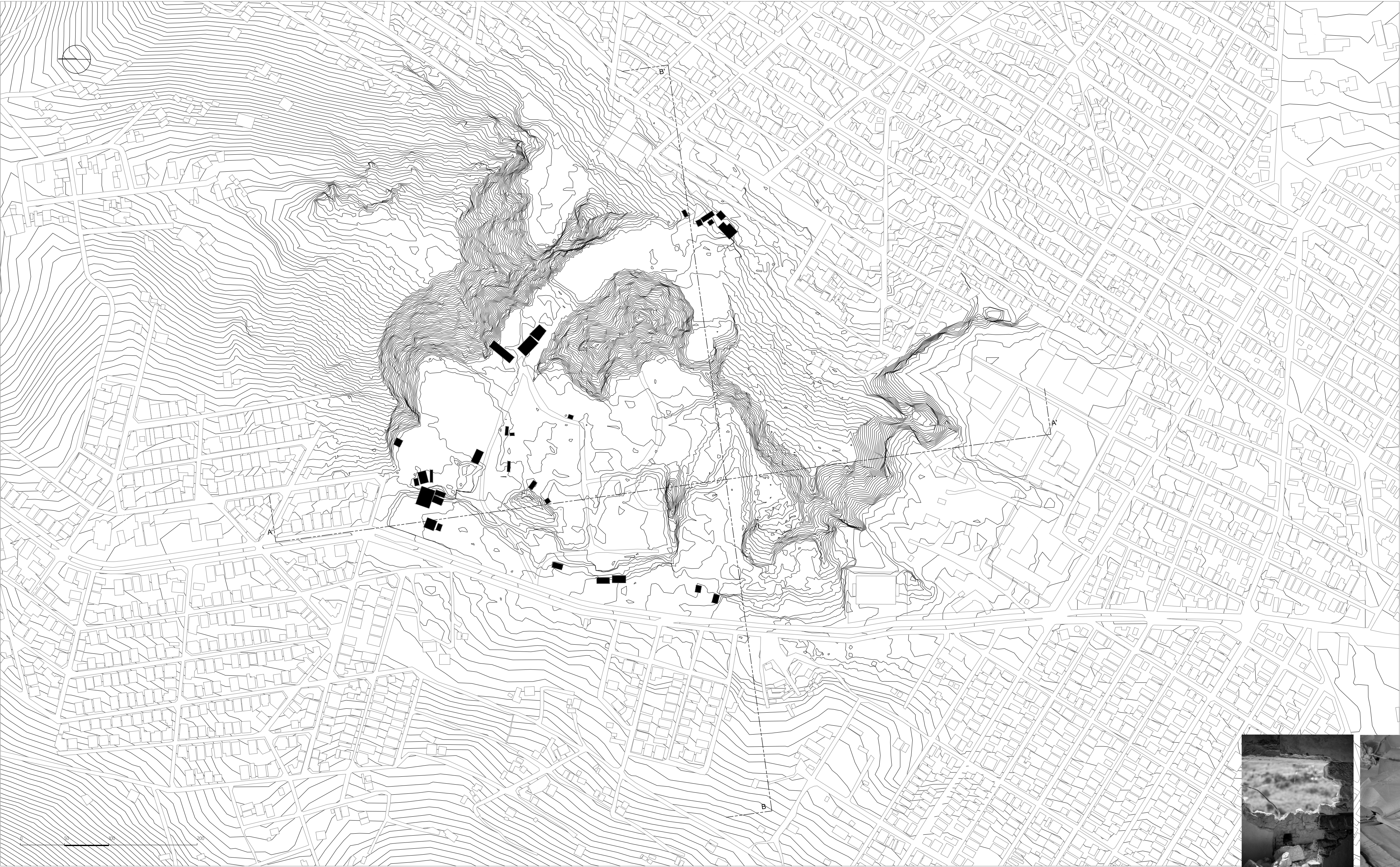

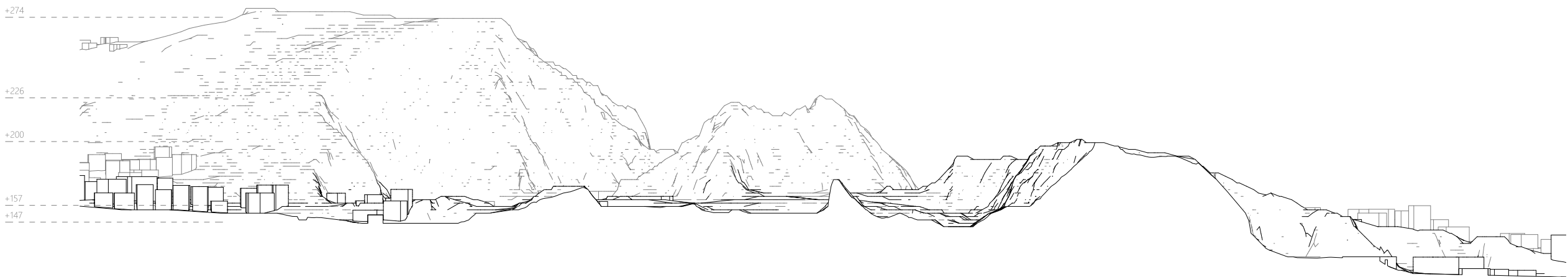
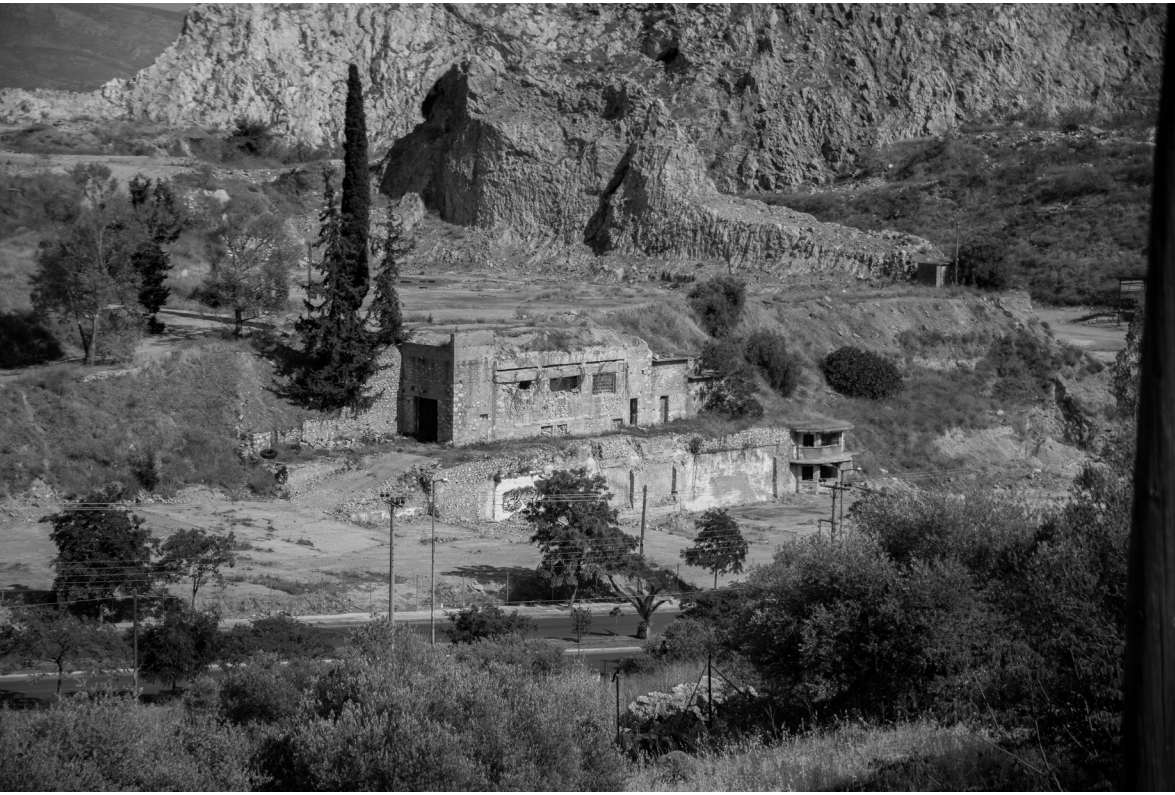
Δομημένο - οδόμηση
Κλίμα: 1:5000

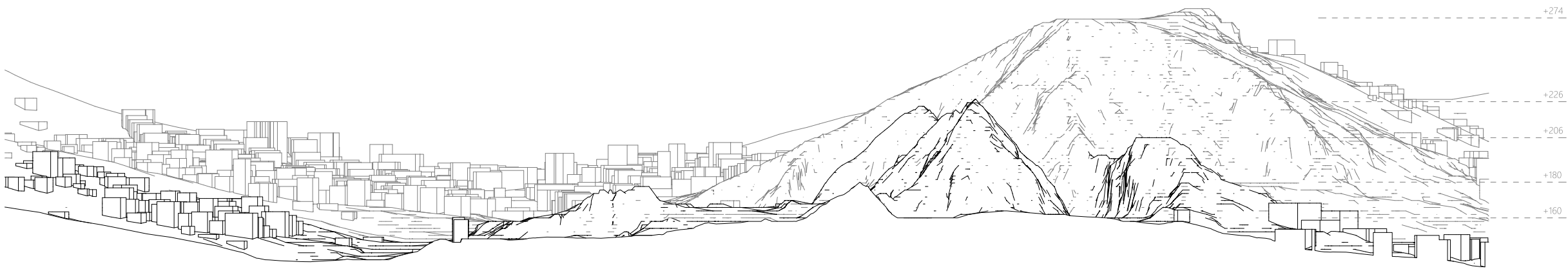
Δίκτυο πρασίνου

Υφιστάμενη Κατάσταση
Κκ. 1:2000

Τμή A-A'

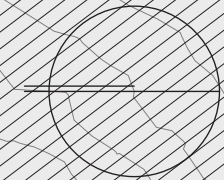

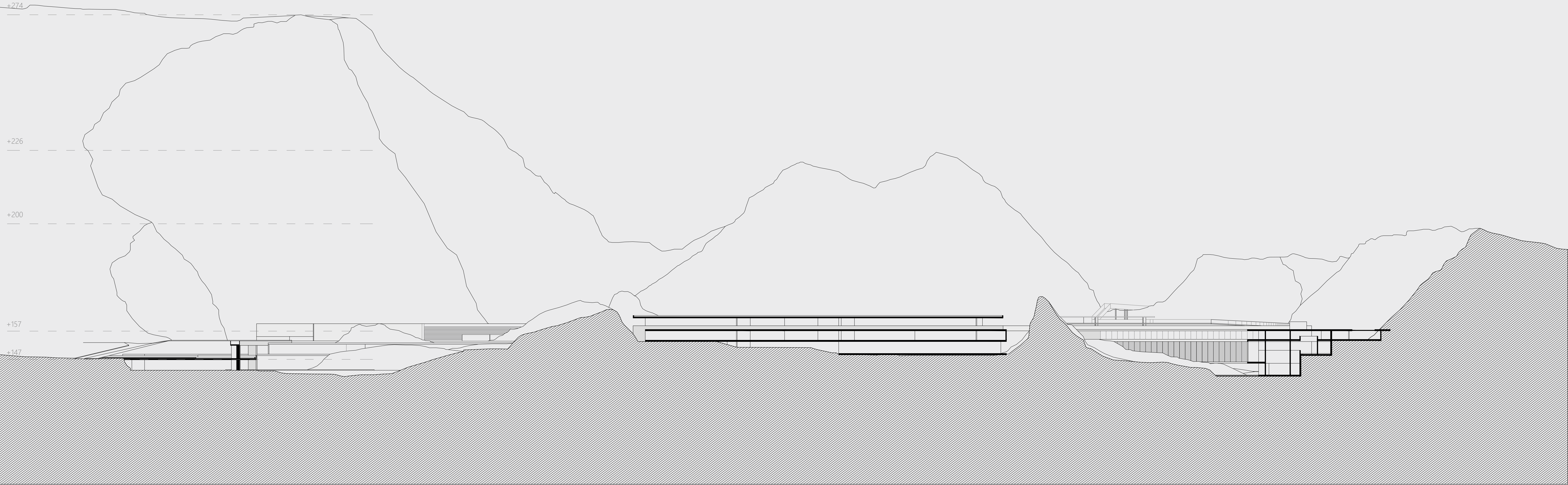
Τμή B-B'

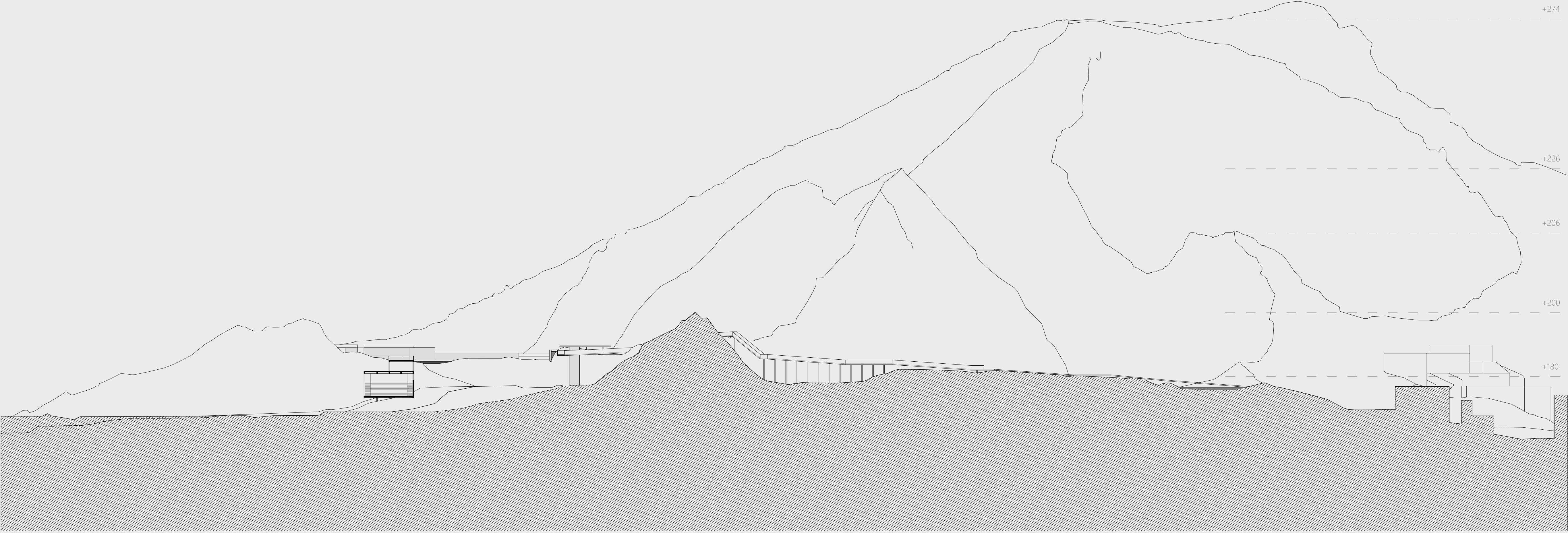
- [1] Πλατεία / Υπόγειος Χώρος Στάθμευσης
- [2] Χώροι Αξιοποίησης Αθλητικών Εγκαταστάσεων
- [3] Χώρος Στάθμευσης
- [4] Αθλητικό Στάδιο
- [5] Χώροι Εγκαταστάσεων και προβολών Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών μέσων ΠΑΔΑ
- [6] Πολιτιστικές Χρήσεις
- [7] Χώροι Εργαστηρίων - Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών μέσων ΠΑΔΑ
- [8] Αίθουσες εκδηλώσεων
- [9] Κλιμακστάσιο - Κοινόχρηστοι χώροι
- [10] Βιβλιοθήκη / Ερευνητικοί Χώροι Τμημάτων
- [11] Ερευνητικοί Χώροι και Εργαστήρια Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης ΠΑΔΑ
- [12] Γεωγητή λίμνη
- [13] Αναψυκτήρια
- [14] Τουαλέτες κοινού
- [15] Ανοικτό αμφιθέατρο

Tour A-A'

Kk. 1:500

Tavrl B-B'
Kk. 1:500

